

Zofia Szczygielska

"Pawlikowska: farsy i dwudziestolecie", Krzysztof Pysiak, "Dialog" nr 1 (1987) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/3-4 (105-106), 388

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**PYSIAK Krzysztof: Pawlikowska: farsy i dwudziestolecie.
"Dialog" 1987 nr 1 s. 113-120.**

Monograficzny szkic poświęcony twórczości dramatycznej Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej, sprowokowany ukazaniem się tomu "Dramatów" (1986). Wśród współczesnych poetce autorów krajowych zajmowała ona na scenach polskich czwarte miejsce (po Kiedrzyńskim, Grzymale i Szaniawskim). Za "wynałazek" pisarki uważa autor "model farsy z dodatkiem lirycznym", traktując tę farsę jako dramaturgiczny odpowiednik miniatury poetyckiej. Wskazuje na odmienne miejsce "Baby Dziwo" - poetka przekracza tu wymiar groteski obyczajowej i farsowego schematu, rysując przenikliwy obraz systemu społecznej niwelacji, oskarżając totalitaryzm. Ukazując związki Jasnorzewskiej z 20-leciem międzywojennym twierdzi autor, że jej twórczość dramatyczna nie wykracza poza tę epokę.

BP/105-106/133

Z.S.

ROWIŃSKI Cezary: "Moja ojczyzna" C. Norwida. /W:/ Cypriana Norwida kształt prawdy i miłości. Analizy i interpretacje. Red. S. Makowski. Warszawa 1986, WSiP, s. 91-99.

Utwór, traktowany dotąd jako tekst przede wszystkim polemiczny, zarysowuje w zwięzły sposób Norwida teorię ojczyzny, opartą o uniwersalistyczne pojmowanie człowieka. Poeta nie identyfikuje ojczyzny z ziemią ani z narodem, lecz "rozciąga ją na całą wieczność /.../ oraz na całą ludzkość". Tajemnicę pochodzenia i przeznaczenia człowieka ukazuje w pełni chrześcijaństwo - "klucz Dawidowy". Autor dostrzega w wierszu liczne zbieżności z koncepcjami A. Fabre d'Oliveta, który dostrzegał nad Eufratem materialną kolebkę ludzkości, zaś ślady wspólnej ojczyzny całego rodzaju ludzkiego - w legendzie o wieży Babel.

BP/105-106/134

T.Ch.